

Versterkt ondernemend onderwijs

SOHO!LEERDAG 2024

ONDERNEMERSCHAP VERANKEREN IN HET CURRICULUM

Minh Tam Braekevelt

samen voor **#sterkondernemen**

partners in ondernemen

Dexter
Begrijpbaar en betaalbaar zelf boekhouden

Visie & Missie

Onderwijs & Ondernemen

- **UNIZO Onderwijs & Ondernemen** stimuleert op een duurzame manier **ondernemerschaps-competenties en ondernemingszin** binnen het **hoger onderwijs**.
- **UNIZO Onderwijs & Ondernemen** inspireert tot, informeert rond en initieert **ondernemerschaps-competenties en ondernemingszin**, creëert reële kansen voor ondernemend talent, en zet een hefboom op de werking dankzij de inbedding binnen UNIZO. We slaan de brug tussen het onderwijsveld en het ondernemerslandschap.

Inhoud

- **10:15-10:30** **Minh Tam Braekevelt - UNIZO Onderwijs & Ondernemen**
Waarom Ondernemend Onderwijs verankeren in curricula?
- **10:30-10:45** **Mikael Pensaert - BBS (KMO Management) – Artevelde Hogeschool**
Ondernemerschap als bachelorproef.
- **10:45-11:00** **Lieven Vandeweghe & Dirk Vanhegen - Graduaatsproef (Graduaat Sales)**
Intrapreneur - and entrepreneurship als graduaatsproef.
- **11:00-11:15** **Jonas Van Lancker - Idea & Innovation Management - HOWEST**
Hoe een bestaand curriculum hervormen, afgestemd op ondernemingszin?
- **11:15-11:30** **Anja Vanroose - Leerbedrijf (Graduaat Winkelmanagement)**
Stimuleren en groeien van ondernemende vaardigheden – en houding aan de hand van het opzetten van een leerbedrijf.
- **11:30-11:45** **Zoë Pauwels Project manager KU Leuven KICK**
Project Kick Skills: 8 video-learnings rond ondernemerschapvaardigheden.

'Def. Ondernemend onderwijs' Inhoud, methodes en activiteiten die de creatie van kennis, competenties en ervaringen ondersteunen die het mogelijk maken dat studenten waarde creërende processen kunnen initiëren en hierin kunnen participeren."

'Def. Ondernemerschap' is het aangrijpen van kansen en het uitvoeren van ideeën, en hun transformatie in waarde voor anderen. De gecreëerde waarde kan financieel, cultureel of sociaal zijn

Entrepreneurial education

- **Entrepreneurship education (ondernemerschap):**

- Een sterkere focus op de specifieke context van het starten van een initiatief en een zelfstandige activiteit (continueren, groeien, herstarten...)
 - Brede sector
 - Een of meer van die fases doorlopen
 - Nodige kennis / vaardigheden / attitudes

- **Entreprise education (ondernemingszin):**

- *Vermogen om initiatief te nemen en ideeën in contexten te ontwikkelen.*
 - *Persoonlijke ontwikkeling / mentaliteit & vaardigheden*
 - *Doorzettingsvermogen*
 - *Verantwoordelijkheidszin*
 - *Durf / Plannen/ Creativiteit*
 - *Zelfsturing/zelfstandig*

→ **Ondernemingszin is dus een veel ruimer begrip dan ondernemerschap en wordt veel vaker naar voren geschoven als een essentieel leerresultaat voor studenten.**

Ondernemen

- Beperkt zich niet tot het ondernemende individu maar omvat ook de ondernemingskans en de relatie tussen het individu en de kans:
 - **Kansen zien**
 - **Kansen ontwikkelen**
 - **Kansen benutten**
 - → waarde creëren → individu → organisatie
- Europese Unie → 'ontwikkeling van initiatief en ondernemerschap'
→ Een van de acht sleutelcompetenties voor levenslang leren.
- Intrapreneur - and entrepreneurship
- **Ondernemerschap omvat alle vormen van ondernemend gedrag, ongeacht de context en al dan niet vanuit commerciële overwegingen.**
- **Ondernemend leren denken en handelen.**

→ **Resultaat?** Een **ondernemend curriculum** waarbij studenten groeien in hun **ondernemende vaardigheden** en het bevorderen van **ondernemingszin en ondernemerschap** door ondernemend te leren handelen.

Entrecomp (2016): vertaling van ondernemingszin of ondernemerschap in eindcompetenties?

Relevantie van ondernemend onderwijs in het HO

De meest gangbare reden waarom onderzoekers en experts ondernemend onderwijs promoten, is dat ondernemerschap wordt gezien als een **belangrijke motor van economische groei en jobcreatie** (Wong et al., 2005).

- Ondernemend onderwijs als antwoord op:
 - Toenemende globalisering en innovatie.
 - Onzekerheid en complexiteit van de maatschappij waarin wij leven:
 - Bezit van ondernemende vaardigheden/attitude.
- Vlaamse Overheid verwacht dat alle studenten ondernemingszin aangeleerd krijgen, van het basisonderwijs tot en met het hoger onderwijs.
- **Ondernemingszin** is een van de **21st century skills**.
- Diploma
- Werkervaring
- Ondernemende attitude

ONDERNEMEND ONDERWIJS IN DE PRAKTIJK

- Volgens vele wetenschappers bestaat er slechts één manier om (meer) ondernemend te worden, namelijk door te **leren uit eigen ervaringen** → **activerende werkvormen**.
- “**Leren door te doen**”-activiteiten die de ontwikkeling van ondernemende competenties kunnen triggeren.

Geef studenten opdrachten die innovatieve waarde creëren voor externe belanghebbenden, gebaseerd op problemen en/of kansen die de studenten identificeren in een proces dat zij zelf sturen en waarvoor zij volledig verantwoordelijk zijn.

Ondernemend handelen in het curriculum

- Maatschappelijke problemen ≠ fictieve casussen.
- Zet in op projectwerk → Teamwork.
- Laat studenten zelf initiatief en verantwoordelijkheid nemen.
- Stimuleren van creativiteit bij opdrachten.
- Onzekerheid en flexibiliteit.
- Netwerken
- Ondernemende ervaring.

Elevator Pitch

- Korte presentatie/voorstelling
 - 60 – 180 seconden
- Welke meerwaarde heeft jouw idee te bieden?
↓
- Overweldigende impressie

unizo

Mikael Pensaert

Coördinator BBS – Bachelor KMO-Management
Ondernemerschap als bachelorproef.

Ondernemerschap als bachelorproef

Arteveldehogeschool - Bachelor KMO Management

Mikael Pensaert
13 dec 2024

Van student naar ondernemer ?

**"DREAM BIG AND
DARE TO FAIL."**

Norman Vaughan

DARE TO FAIL.

GREEN BERET FITNESS

DARE TO FAIL.

Van student naar ondernemer ?

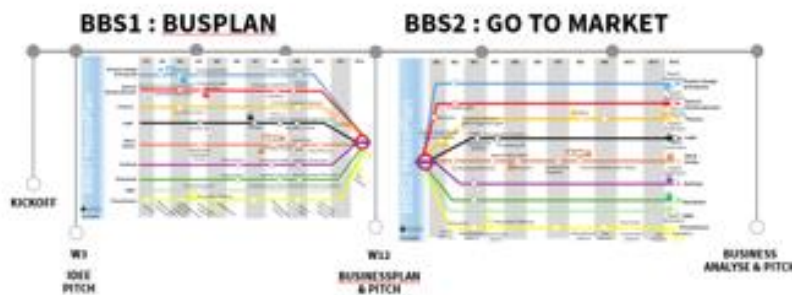
 artevelde
hogeschool

BBS

Bachelor
Business Startup

- 3e Jaar Bachelor
Bedrijfsmanagement KMO
- BAP / Bachelor
Afstudeerproject
- 2 Semesters
(10 + 10 ECTS studiepunten)
- Maandag BBS dag

BBS in praktijk

Feitelijke vereniging

AJ 24-25 in cijfers

135

studenten

33

startups

20

coaches

??

Entrepreneurs

Visie

A person is seen from behind, standing on a rocky beach with their arms raised in a gesture of triumph or aspiration. They are looking out over the ocean towards a bright, hazy sky. The overall tone is inspirational and hopeful.

Coaching ipv Les

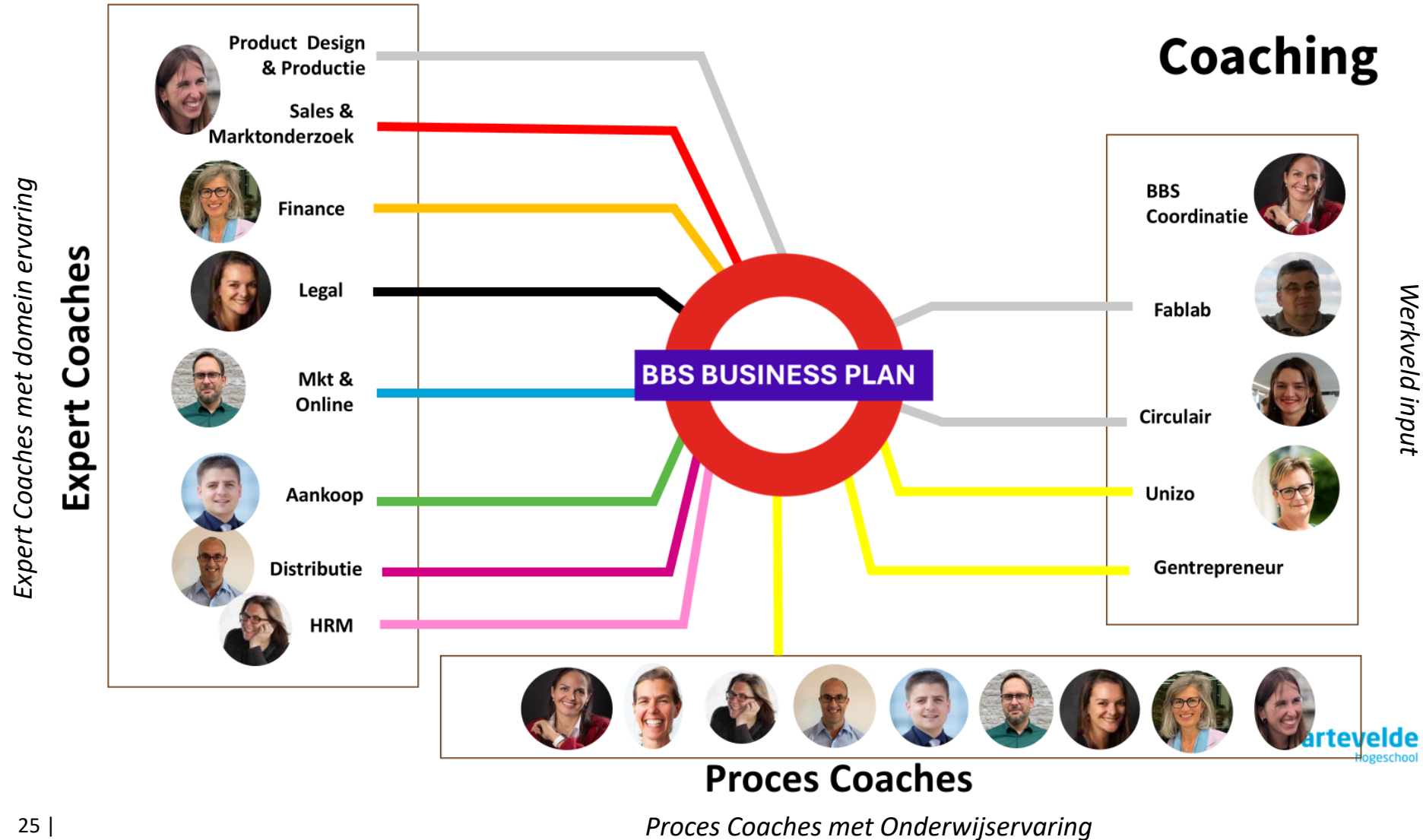
- Wekelijkse Proces coaching
- Ad hoc Expertise coaching
- Ad hoc Werkveld coaching
(Unizo, Gentrepreneur..)

Durf falen

It's about the journey

- Winst (maximalisatie) is niet het doel
- Scores zijn niet “bedrijfsresultaat” gebase

Succesfactor : Coaching Model

Succes Verhalen

[Home](#) [Over](#) ▾ [Mogelijkheid](#)

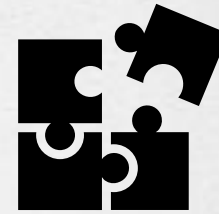
Hélène Maenhout is een 22-jarige student-ondernemer

Hélène Maenhout is een 22-jarige student-ondernemer die Omarm oprichtte na het verlies van haar vader. Omarm onstond in 2023 uit haar bachelorproefproject aan de Arteveldehogeschool en groeide snel uit tot een succes dat gesmaakt werd door verschillende media en een prijs ontving bij Unizo.

Omarm wordt gedreven door passie: mensen een mooier kerkhofbezoek laten ervaren. Hélène Maenhout wil de herinneringscultuur in België aanmoedigen en wie rouwt een stukje tegemoet komen in zijn of haar verdriet.

Challenges

Team Vorming

Feitelijke vereniging

Tijd

Buiten de lijnen !?

Bedankt !

Contact :

Mikael Pensaert mikael.pensaert@arteveldehs.be

Veerle Van Hecke veerle.vanhecke@arteveldehs.be

Lieven Vandeweghe & Dirk Vanhegen

Opleidingshoofd & lector Graduaat Sales Support

Intrapreneur - and entrepreneurship als graduaatsproef.

Jonas Van Lancker

Lector bachelor Idea & Innovation Management

Hoe een bestaand curriculum hervormen, afgestemd op ondernemingszin?

Hoe een bestaand curriculum hervormen, afgestemd op ondernemingszin?

Voor we beginnen – Een paar disclaimers...

Ceci n'est pas une...

- Ondernemer
- Onderwijskundige
- Opleiding voor ondernemers

Wel

- Een 'aanpakker'
- Al jaren via trial & error ondernemerschap proberen overbrengen en 'aanleren'
- Een shift gemaakt van focus op entrepreneurship naar intrapreneurship

Voor we beginnen – Inhoud

- **Wat was het vroeger: Netwerkeconomie**
- **Waarom die shift?**
- **Wat is het nu: Idea & Innovation management**
- **Tips vanuit ons leerproces om ondernemerschap in een opleiding te brengen**

Van Netwerkeconomie – Naar Idea & Innovation management

Van Focus op entrepreneurship

2019-2020 **SOCIAL ENTREPRENEUR**

MAKING LIFE BETTER TOGETHER
Je ontwikkelt socio-economische initiatieven rond sociale economie, burgerparticipatie, nieuwe samenwerkingsvormen, nationale en internationale ontwikkelingsuitdagingen, ...

	SEMESTER 1	SEMESTER 2	SEMESTER 3	SEMESTER 4	SEMESTER 5	SEMESTER 6
REFLECTIE & CREATIVITEIT	Kritisch denken	Creativiteit en innovatie	Duurzaam ondernemen – Sociale economie	Overheid, organisatie en burger	Wetenschappelijk denken en literatuur	Bachelorproef
TECHNOLOGIE & ICT SKILLS	Logisch probleemoplossen	Basiskennis statistiek, databases & netwerkmodellering	Dataverwerking en -verwerking	Data gebaseerde intelligentie	Complexiteit en chaostheorie	
ECONOMIE & ENTREPRENEURSHIP	Small Business Project	Klassieke en experimentele economie	Organisatie, proces en tools	Organisationele verdienmodellen en alternatieve bedrijfsplannen	StartUp	Live project
MAATSCHAPPELIJKE CULTUUR	Meertalige offline en online media	Meertalig debatteren en presenteren	Media begrijpen en gebruiken	Trendanalyse, systeendenken en scenarioplanning	Disruptieve technologieën en maatschappelijke effecten	
BILDO & LEIDERSCHAP	Portfolio en communicatie	Lean en agile projectmanagement	Samenwerken (werkveld gestuurd)	Leiderschap in zelfsturende teams (werkveld gestuurd) – Sociale projecten	Globale uitdagingen	Beleidsassistentie stage

VAN voorbereiden op ‘live gaan’ met onderneming in 3de, met intrapreneurship alternatief als het echt niet anders kan

Naar focus op intrapreneurship

STUDIEPROGRAMMA 2024 - 2025

	JAAR 1		JAAR 2		JAAR 3	
	SEMESTER 1 (00 SP)	SEMESTER 2 (00 SP)	SEMESTER 3 (00 SP)	SEMESTER 4 (00 SP)	SEMESTER 5 (00 SP)	SEMESTER 6 (00 SP)
INNOVATIE & CREATIVITEIT	Creativiteits- & brainstormtechnieken (3 SP) Digitale trends & ontwikkelingen (3 SP) Data skills (3 SP)	Design thinking (6 SP) Kritisch denken & futures literacy (3 SP)	Digitale trends & innovatie: AI (3 SP)	Innovatie-management (3 SP)	Data driven design & innovatie (3 SP) Futures thinking (6 SP)	Afsluitend Research Project (9 SP)
ECONOMIE & ONDERNEMERSCHAP	Inleiding economie (3 SP) Organisatie management (3 SP) Bedrijfs- & verdienmodellen (3 SP)	Data atelier (3 SP) Financierings- & organisatievormen (6 SP)	Marketing & Branding (6 SP)	Innovatieve business cases (6 SP) Start-up lab (6 SP) Marketing & sales (3 SP)	The Collective (6 SP) Systems innovation (3 SP)	(Esports) Innovatieproject (21 SP)
PERSONAL SKILLS & SAMENWERKING	Zelfkennis & ontwikkeling (3 SP) Professioneel communiceren (6 SP)	Project management (3 SP) Groepswerking & coaching (3 SP)	Change management (6 SP) Community building & engagement (3 SP)	Professionele ontwikkeling 1 (3 SP) Facilitation skills (3 SP)	Professionele ontwikkeling 2 (6 SP) Voorbereiding afsluitend research project & innovatieproject (3 SP)	
DUURZAME TRANSITIE	Maatschappelijke & ecologische uitdagingen (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 1 (3 SP) Meet the Industry (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 2 (6 SP) Stage (9 SP)	Transitiecases (3 SP)	Regeneratieve economie (3 SP)	
ESPORTS	Introductie Esports (3 SP)	Esports ondernemen 1 (3 SP) Meet the Esports Industry (3 SP)	Esports ondernemen 2 (3 SP) Esports stage (9 SP) Esports business cases (3 SP)	Esports communities (3 SP)	Esports Events (3 SP)	

NAAR toewerken naar multi-inzetbare intrapreneur, met tools & inzichten die ook door studenten met ondernemersambities kunnen worden ingezet

Van Netwerkeconomie – Naar Idea & Innovation management

Van Focus op entrepreneurship

Naar focus op intrapreneurship

2019-2020
SOCIAL ENTREPRENEUR

MAKING LIFE BETTER TOGETHER
Je ontwikkelt socio-economische initiatieven rond sociale economie, burgerparticipatie, nieuwe samenwerkingsvormen, nationale en internationale ontwikkelingsuitdagingen, ...

	SEMESTER 1	SEMESTER 2	SEMESTER 3	SEMESTER 4	SEMESTER 5	SEMESTER 6
REFLECTIE & CREATIVITEIT	Kritisch denken	Creativiteit en innovatie	Duurzaam ondernemen – Sociale economie	Overheid, organisatie en burger	Wetenschappelijk denken en literatuur	Bachelorproef
TECHNOLOGIE & ICT SKILLS	Logisch probleemoplossen	Basiskennis statistiek, databases & netwerkmodellering	Datavererving en -verwerking	Data gebaseerde intelligentie	Complexiteit en chaostheorie	↕
ECONOMIE & ENTREPRENEURSHIP	Small Business Project	Klassieke en experimentele economie	Organisatie, proces en tools	Organisationele verdeenmodellen en alternatieve bedrijfsplannen	StartUp	↔ Live project
MAATSCHAPPIJ & CULTUUR	Meertalige offline en online media	Meertalig debatteren en presenteren	Media begrijpen en gebruiken	Trendanalyse, systeendenken en scenarioplanning	Disruptieve technologieën en maatschappelijke effecten	
BILDO & LEIDERSCHAP	Portfolio en communicatie	Lean en agile projectmanagement	Samenwerken (werkveld gestuurd)	Leiderschap in zelfsturende teams (werkveld gestuurd) – Sociale projecten	Globale uitdagingen	↕ Beleidsassistentie stage

Waarom die shift?

- Zelfstandig ondernemen als kern van jouw opleiding
→ bereik bij 18-jarigen te klein
 - Zelfstandig worden is niet voor iedereen...
 - Missen vaak ‘technische bagage’
- Beter als navormingstraject
- Als BanaBa
 - Voor zij-instromers

Ondernemerschap – Entre- vs Intrapreneur: onze ‘definitie’

Ondernemen/Ondernemerschap is meer dan een eigen zaak hebben

Entrepreneurship

- Als zelfstandige een eigen zaak op starten & uitbouwen

Intrapreneurship

- Projecten aanpakken
- Initiatief nemen
- Werk zien
- Durven proberen
- Geen schrik hebben om te falen

**Kennis, skills & attitude hebben om binnen
contouren bestaande organisatie te ondernemen**

*“Wat is nu het belangrijkste dat je
hebt geleerd in jouw drie jaar
Netwerkeconomie?”*

“Mijne plan trekken...”

Idea & Innovation Management – De Visie

- Jonge, **gedreven**, nuchtere **professionals**
- Zelfbewuste projectmanagers
- Maatschappelijke & technologische **trends detecteren, analyseren**
- En vertalen naar **kansen** voor **innovatie & nieuwe businessmodellen**
- 2 belangrijke megatrends centraal:
 - **Digitale (r)evolutie**
 - **Nood aan duurzame bedrijfsvoering**
- Rekening houden met belangen alle betrokken **stakeholders**
- **Inclusieve, duurzame nieuwe waardecreatie**

Idea & innovation management – Overzicht programma

3 vaststaande
centrale pijlers

1 keuze
centrale pijlers

	JAAR 1		JAAR 2		JAAR 3	
	SEMESTER 1 (30 SP)	SEMESTER 2 (30 SP)	SEMESTER 3 (30 SP)	SEMESTER 4 (30 SP)	SEMESTER 5 (30 SP)	SEMESTER 6 (30 SP)
INNOVATIE & CREATIVITEIT	Creativiteits- & brainstormtechnieken (3 SP) Digitale trends & ontwikkelingen (3 SP) Data skills (3 SP)	Design thinking (6 SP) Kritisch denken & futures literacy (3 SP)	Digitale trends & innovatie: AI (3 SP)	Innovatie-management (3 SP)	Data driven design & innovatie (3 SP) Futures thinking (6 SP)	Afsluitend Research Project (9 SP)
ECONOMIE & ONDERNEMERSCHAP	Leiding economie (3 SP) Organisatie management (3 SP) Bedrijfs- & verdienmodellen (3 SP)	Data atelier (3 SP) Financiële- & innovatievormen (3 SP)	Marketing & Branding (6 SP)	Business innovation (3 SP) Marketing (3 SP)	The Collective (6 SP) Business innovation (3 SP)	(Esports) Innovatieproject (21 SP)
PERSONAL SKILLS & SAMENWERKING	Zelfkennis & ontwikkeling (3 SP) Professioneel communiceren (6 SP)	Management (3 SP) Groepswerking & coaching (3 SP)	Change management (6 SP)	Professionele ontwikkeling 1 (3 SP) Facilitation skills (3 SP)	Professional development (3 SP) Voorbereiding afsluitend research project & innovatieproject (3 SP)	
DUURZAME TRANSITIE	Maatschappelijke & ecologische uitdagingen (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 1 (3 SP) Meet the Industry (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 2 (3 SP) Stage (9 SP)	Business innovation (3 SP)	Regeneratieve economie (3 SP)	
OF						
ESPORTS	Introductie Esports (3 SP)	Esports ondernemen 1 (3 SP) Meet the Esports Industry (3 SP)	Esports ondernemen 2 (3 SP) Esports stage (9 SP) Esports business cases (3 SP)	Esports communities (3 SP)		

Transversale pijler 1: (digitale) tools

Transversale pijler 2: Dataletterdheid

Tip 1 – Breng ondernemers binnen in de opleiding

Breng de ondernemers naar de studenten

	JAAR 1		JAAR 2		JAAR 3	
	SEMESTER 1 (30 SP)	SEMESTER 2 (30 SP)	SEMESTER 3 (30 SP)	SEMESTER 4 (30 SP)	SEMESTER 5 (30 SP)	SEMESTER 6 (30 SP)
INNOVATIE & CREATIVITEIT	Creativiteits- & brainstormtechnieken (3 SP) Innovatiemanagement (6 SP) Data skills (3 SP)	Design thinking (6 SP) Digitale trends & ontwikkelingen 1 (3 SP)	Digitale trends & ontwikkelingen 2 (3 SP)	Data driven design (3 SP) Data innovatie (3 SP)	Kritisch denken (3 SP) Futures thinking (6 SP)	Afsluttend Research Project (9 SP)
ECONOMIE & ONDERNEMERSCHAP	Inleiding economie (3 SP) Organisatie management (3 SP) Bedrijfs- & verdienmodellen (3 SP)	Data atelier (3 SP) Financiërs- & organisatievormen (6 SP)	Start-up lab (6 SP) Marketing & Branding (6 SP)	Innovatieve business cases (6 SP) Marketing & sales (3 SP)	The Collective (6 SP) Systems innovation (3 SP)	
PERSONAL SKILLS & SAMENWERKING	Zelfkennis & ontwikkeling (3 SP) Professioneel communiceren (3 SP)	Project management (3 SP) Groepswerking & coaching (3 SP)	Change management (3 SP) Community building & engagement (3 SP)	Professionele ontwikkeling 1 (3 SP) Facilitation skills (3 SP)	Professionele ontwikkeling 2 (6 SP) Vorbereiding afsluttend research project & Innovatieproject (3 SP)	
DUIZAME TRANSITIE	Maatschappelijke & ecologische uitdagingen (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 1 (6 SP) Meet the Industry (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 2 (6 SP)	Stage (9 SP) Transitielcases (3 SP)	Regeneratieve economie (3 SP)	Esports) Innovatieproject (21 SP)
OF						
ESPORTS	Introductie Esports (3 SP)	Esports ondernemen 1 (6 SP) Meet the Esports Industry (3 SP)	Esports ondernemen 2 (3 SP) Esports communities (3 SP)	Esports Stage (9 SP) Esports Business cases (3 SP)	Esports Events (3 SP)	Esports Innovatieproject (21 SP)

Docententeam van 5 koppes

10-tallen gastdocenten

- Van korte gastcolleges binnen vakken
- Tot volledige vakken

Casestudies & praktijkvragen

- Kleiner(e) vragen als oefenvraag
- Grotere vraagstukken waar vak rond gebouwd is

Tip 1 – Breng ondernemers binnen in de opleiding

Breng de studenten naar de ondernemers

	JAAR 1		JAAR 2		JAAR 3	
	SEMESTER 1 (30 SP)	SEMESTER 2 (30 SP)	SEMESTER 3 (30 SP)	SEMESTER 4 (30 SP)	SEMESTER 5 (30 SP)	SEMESTER 6 (30 SP)
INNOVATIE & CREATIVITEIT	Creativiteits- & brainstormtechnieken (3 SP) Innovatiemanagement (6 SP) Data skills (3 SP)	Design thinking (6 SP) Digitale trends & ontwikkelingen 1 (3 SP)	Digitale trends & ontwikkelingen 2 (3 SP)	Data driven design & innovatie (3 SP)	Kritisch denken (3 SP) Futures thinking (6 SP)	Afsluitend Research Project (9 SP)
ECONOMIE & ONDERNEMERSCHAP	Inleiding economie (3 SP) Organisatie management (3 SP) Bedrijfs- & verdienmodellen (3 SP)	Data atelier (3 SP) Financiëring- & organisatievormen (6 SP)	Start-up lab (6 SP) Marketing & Branding (6 SP)	Innovatieve business cases (6 SP) Marketing & sales (3 SP)	The Collective (6 SP) Systems innovation (3 SP)	
PERSONAL SKILLS & SAMENWERKING	Zelfkennis & ontwikkeling (3 SP) Professioneel communiceren (3 SP)	Project management (3 SP) Groepswerking & coaching (3 SP)	Change management (3 SP) Community building & engagement (3 SP)	Professionele ontwikkeling 1 (3 SP) Facilitation skills (3 SP)	Professionele ontwikkeling 2 (6 SP) Vorbereiding afsluitend research project & Innovatieproject (3 SP)	
DUIZAME TRANSITIE	Maatschappelijke & ecologische uitdagingen (3 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 1 (6 SP)	Duurzaam & sociaal ondernemen 2 (3 SP)	Stage (9 SP)	Regeneratieve economie (3 SP)	
OF		Meet the Industry (3 SP)				
ESPORTS	Introductie Esports (3 SP)	Esports ondernemen 1 (6 SP) Meet the Esports Industry (3 SP)	Esports ondernemen 2 (3 SP) Esports communities (3 SP)	Esports Stage (9 SP) Esports Business cases (3 SP)	Esports Events (3 SP)	

Bedrijfsbezoeken & events in zoveel mogelijk vakken

Meet the (Esports) Industry 3SP – 75uur

- Netwerk uitbouwen
- Kijkstage
- Peterschap

Stage 6SP – 150 uur

- In opdracht van organisatie taken uitvoeren
- Sterk gestuurd door stagementor

(Esports) Innovatieproject 21SP – 525 uur pp

- In opdracht van organisatie project uitvoeren
- Groepen van 3 à 5 personen
- Sterke autonomie en zelfsturing
- Organisatie is coach/klant

Tip 2 – Zet in ontwikkelen (en toetsen) van vaardigheden

Een systeem van permanente evaluatie, met focus op toepassen

Ervaringsgericht leren & zoveel mogelijk toepassen

- Eerste semesters meer 'theorie'
- Via eenvoudige oefeningen, over cases tot stages altijd maar meer leren in de praktijk

Permanente evaluatie vanuit verschillende hoeken

- Zo vaak mogelijk toetsen of leerdoelen verworven zijn
- In zo divers mogelijke evaluatievormen
- Freq. en vorm hangt van module af

Tip 2 – Zet in ontwikkelen (en toetsen) van vaardigheden

Een systeem van permanente evaluatie, met focus op toepassen

Is kiezen voor focus op feedback

Is kiezen voor docent in rol als coach & klankbord

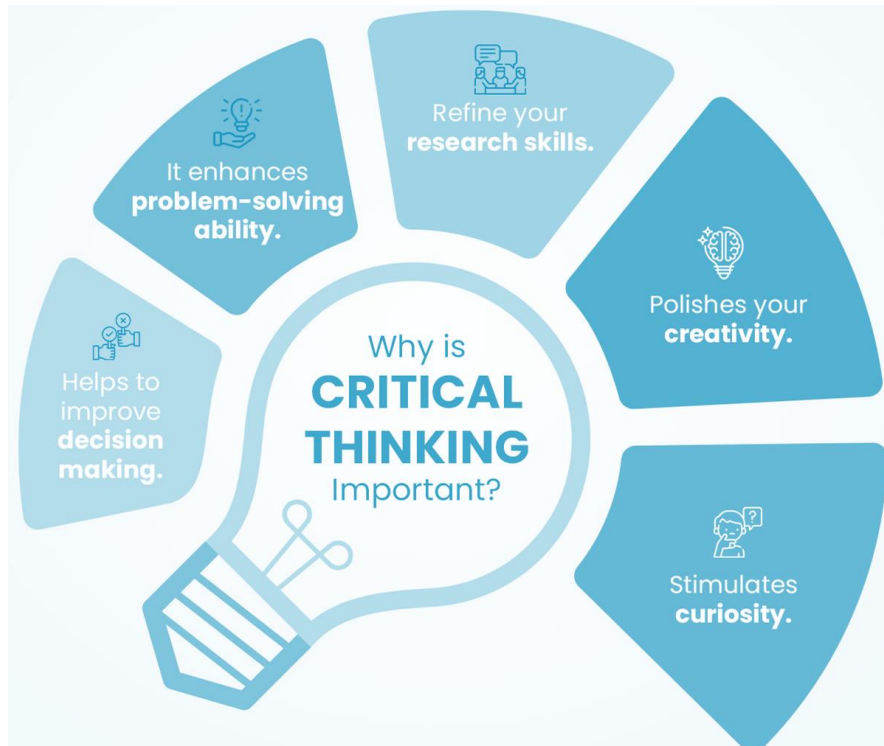
- Docent heeft/geeft inhoudelijke kennis
- Maar geeft vooral feedback
- Maar coacht ook om student tot zelf leren aan te zetten

Is kiezen voor meer werk en inzet van meer mensen

Tip 3 – Zet studenten aan tot (kritisch) denken

Door er zowel inhoudelijk als ‘vormelijk’ aandacht aan te besteden

Inhoudelijk

- Kritisch denken & Futures literacy
- Data skills & Data atelier
- Zelfkennis & ontwikkeling

Vormelijk

- In manier van feedback geven
 - “Waarom heb je dat zo gedaan?”
 - “Ok, hoe kan je dat nu nog beter maken?”
- Via (zelf)Reflectie & peer assessment

Tip 4 – Geef ze de tools, niet (altijd) de (volledige) handleiding

Een balans tussen structuur geven & ze laten ontdekken

Leer ze dat een oplossing vinden, zoeken is

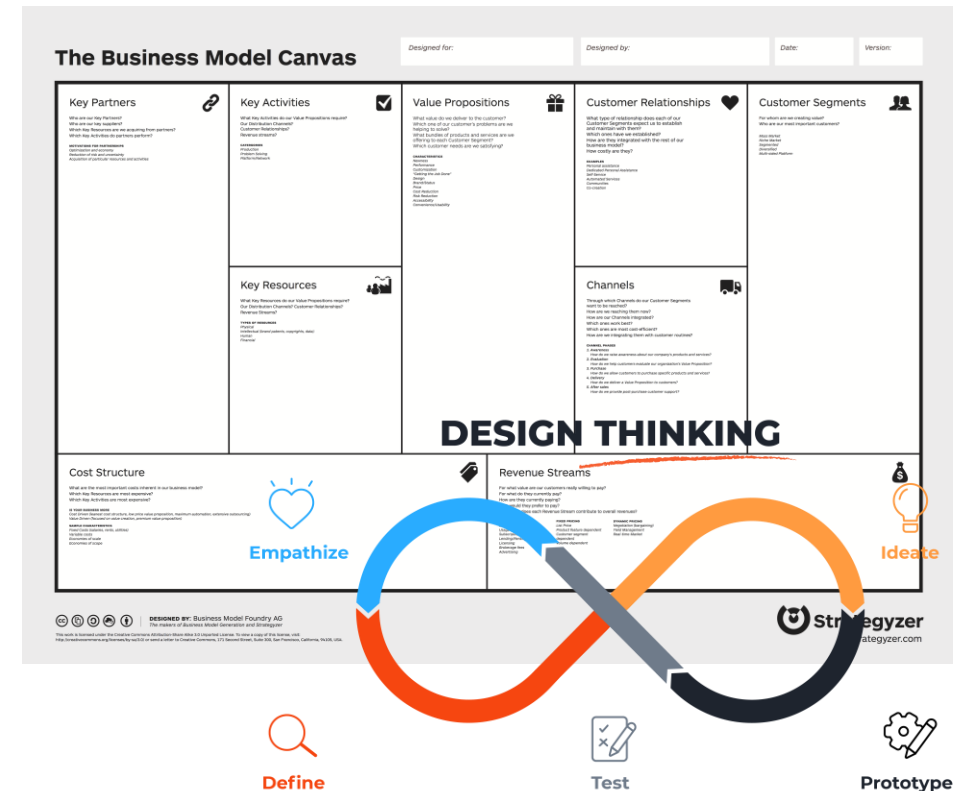
- Kennis aanreiken, kaders aanreiken
- Maar geen stap voor stap uitgeschreven opdrachten
- Wel minimumverwachtingen, maar geen volledig, tot in detail uitgeschreven *rubrics*

“Is het zo goed?” Of “Wat moeten we nu doen?”

- NIET: Zelf direct een antwoord geven
- EERDER: “Wat denk je zelf?”

Durf ze uitdagen

- Leg de lat hoog genoeg
- Maar, een eerstejaars is geen derdejaars...

Tip 5 – Zet in op de kleine dingen

And walk your talk

- Niet op tijd voor de les = niet meer binnen
- Deadline opdracht gemist = nul voor die opdracht
- Voldoende op voorhand, helder communiceren
- Respect voor iedereen

Maar we zijn allen feilbare mensen...

Anja Vanroose

Opleidingshoofd & lector Graduaat Winkelmanagement

Stimuleren en groeien van ondernemende vaardigheden – en houding aan de hand van het opzetten van een leerbedrijf.

KU LEUVEN

KICK

Zoë Pauwels

Project manager KU Leuven KICK

Project Kick Skills: 8 video-learnings rond ondernemerschapsvaardigheden

unizo

**“Wie onvervangbaar wil zijn, moet
zich blijven onderscheiden.”**
– Coco Chanel